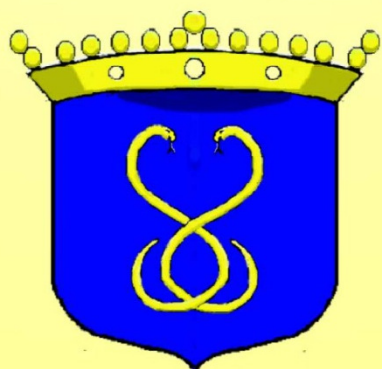

Per kwartaal verschijnende
uitgave van de vereniging
Noitdorpsche Historiën

20^e jaargang
nr 3, sept. 2021

In deze nieuwsbrief:

<i>Van de voorzitter.....</i>	<i>1</i>
<i>Nieuwe leden.....</i>	<i>1</i>
<i>Facebook</i>	<i>1</i>
<i>e-mail adres</i>	<i>1</i>
<i>Blauwdrukken Paul Groenewegen - RCE</i>	<i>2</i>
<i>Aan de Achterweg</i>	<i>2</i>
<i>Schilderij Bartholomeuskerk.....</i>	<i>3</i>
<i>Juf Galema.....</i>	<i>6</i>
<i>Cadeau.....</i>	<i>6</i>
<i>Nootdorps Verleden.....</i>	<i>7</i>
<i>Nieuwe foto's</i>	<i>7</i>
<i>Aan de Geerweg.....</i>	<i>7</i>
<i>Van de Penningmeester.....</i>	<i>7</i>
<i>Sponsors.....</i>	<i>8</i>

Van de voorzitter

Heel veel tijd besteden we nu aan de afronding van het nieuwe boek Nootdorps Verleden. Jolanda en Noud werken samen met Ninon, Henk Job, Gerry en anderen om het boek zowel inhoudelijk als kwalitatief tot in de puntjes te verzorgen.

De voorinschrijving loopt ook goed dus voor degene die nog niet besteld heeft, kijk op onze website voor meer informatie. Grijp niet naast dit fantastische boek! De voorinschrijving loop tot en met 31 oktober.

Nieuwe leden

In de afgelopen periode heeft zich het volgende nieuwe lid gemeld:

- Thea van der Helm

Hartelijk welkom Thea en we vertrouwen er op dat je veel plezier van je lidmaatschap zult hebben.

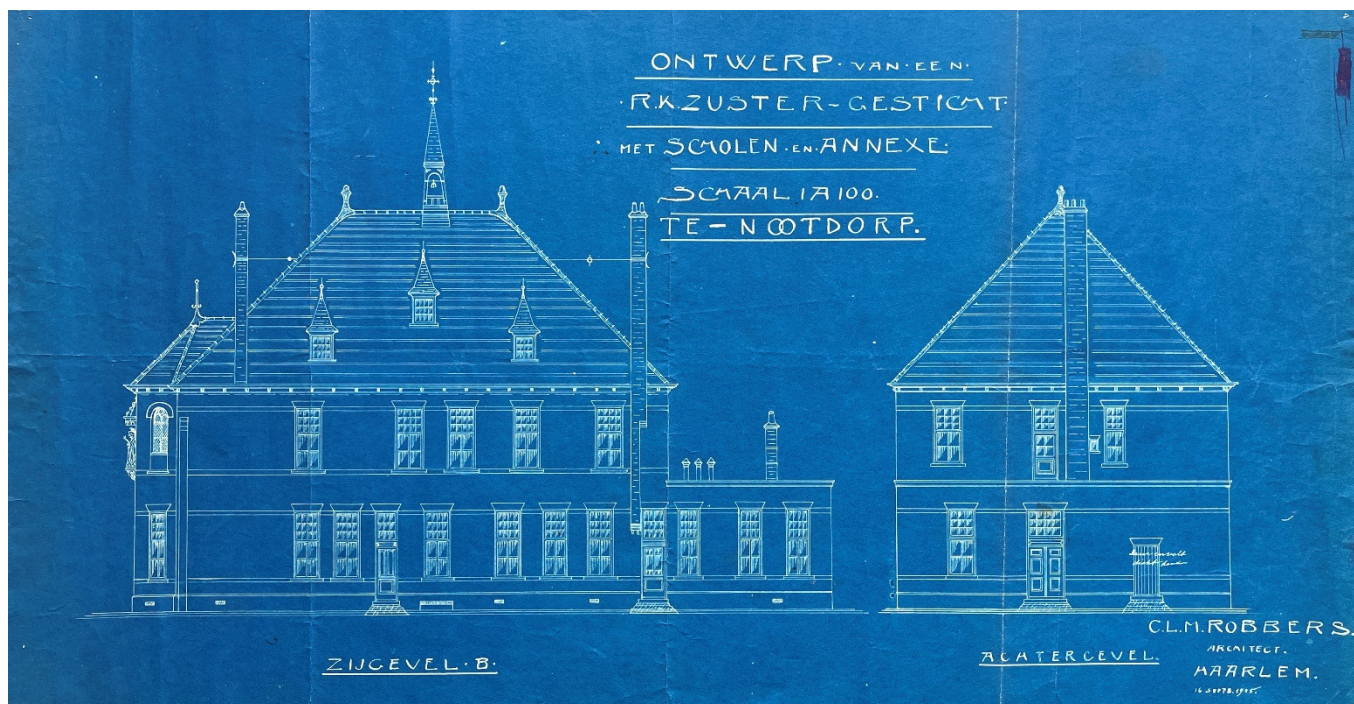
Facebook

Ook onze vereniging staat op Facebook: www.facebook.com/NoitdorpscheHistorien. We willen deze pagina gebruiken om contact te houden met onze leden maar vooral ook met (nog) niet leden.

e-mail adres

Steeds vaker sturen we tussen het verschijnen van de Nieuwsbrief een e-mail met interessant nieuws over lezingen, tentoonstellingen, etc. Mogelijk wilt u dit nieuws ook ontvangen. Geef uw e-mail adres door op info@noitdorpsche-historien.nl en u blijft op de hoogte van het laatste nieuws.

Blauwdrukken Paul Groenewegen - RCE

Van Paul Groenewegen ontvingen we een heel bijzonder cadeau. De zes blauwdrukken die horen bij het Sint Josephgesticht, het huidige Jozefhuis. Paul woonde met Anneke aan de Dorpsstraat 12 waar zijn grootvader Arend in 1881 het timmerbedrijf van zijn schoonvader Jan Ham overnam. Arend trouwde in 1880 met Cornelia Ham en hij maakte er een bloeiend bedrijf van.

Arend zat in het kerkbestuur van de Bartholomeus parochie, maar toen de bouw van het Jozefhuis werd aanbesteed, namen ze iemand van buiten het dorp, die maar een iets lager bedrag vroeg. Daarop werd Arend zo kwaad, dat hij uit het bestuur trad.

Om de blauwdrukken zo goed mogelijk te kunnen conserveren zijn ze in bewaring gegeven van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE). Het RCE digitaliseert de blauwdrukken en kan ze zodoende voor iedereen beschikbaar maken via de site - <https://www.cultureelerfgoed.nl/> - van het RCE. Overigens kun je in de beeldbank van het RCE een aantal mooie oude foto's van Nootdorp vinden.

Aan de Achterweg

Via de mail ontvingen wij van Piet van Oosterom een foto van de Achterweg, die nu bij ons bekend staat als het Oosteinde, met een bruggetje bij de huizen langs de waterkant, destijds De Ark genoemd. De huizen werden begin jaren 70 afgebroken. Piet is op 17 juli 1941 in De Ark geboren op Achterweg 16 en kan zich nog goed herinneren dat hij daar speelde met de kinderen van tuinder Flippo en ook met Sijtje Post van de boerderij aan de overkant (zie Nootdorpers I).

De vader van Piet, Izak Jan van Oosterom, was een zoon van een veeboer in Wilnis. De boerderij lag aan

het water De Zuwe. Hij trouwde met Woutertje van der Neut. In de crisisjaren van de jaren dertig was vader als arbeider werkzaam bij de werkverschaffing. Hij moest spitten en graven bij het aan te leggen kanaal tussen de Vecht en Hilversum en was samen met zijn broer ook in Zoetermeer aan het werk.

Als venter ging hij langs bij boerderijen en kleine arbeiders woningen om onder meer klompen te verkopen. In bij Stompwijk dronk hij dan koffie en

nuttigde er een uitsmijter. Piet meent te weten dat dit in het café Het Blesse paard was.

De jong overleden broer van Piet, Sjaak, is in 1939 geboren, zijn zusjes Janneke en Willemijn respectievelijk in 1943 en 1948.

Piet schreef ons: "Ik weet nog goed hoe Sjaak heel snel naar het ziekenhuis in Delft werd gestuurd en mijn vader er op de bakfiets naar toe reed. Hij overleed aan de gevolgen van een hersenvliesontsteking, opgelopen in de oorlog. Op weg naar school liepen wij langs de smederij en we waren zwaar onder de indruk van die grote man bij het vuur.

Op onze slaapzolder maakten we licht met een knijpkat. Vader had zelf een bruggetje gemaakt naar de tuin van Flipppo. Dat was handig, omdat wij daar vaak speelden en werkten. Op de foto van de brug staan van voor naar achteren: Janneke, Piet en Sjaak van Oosterom. De twee oudere meisjes zijn de zusjes Post."

De kinderen Van Oosterom zaten op de zondagschool in de Dorpskerk.

De familie Van Oosterom verhuisde in 1948 naar Zevenhuizen, kort na de geboorte van Willemijn. Piet woont nu in Schalkhaar.

Schilderij Bartholomeuskerk

De oudste kleurenafbeelding van de H. Bartholomeuskerk

Door Noud Janssen

Al vele jaren hangt in de gang van de pastorie naast de H. Bartholomeuskerk een schilderij van die kerk. Omdat eind oktober in het kader van de viering van het 150-jarig jubileum een boek verschijnt over de geschiedenis van die kerk, is dat schilderij nader bestudeerd.

Het schilderij is gemaakt omstreeks 1875. De schilder was de Hagenaar Eduard van der Meer, die in 1889 overleed. De kerk en pastorie zijn heel gedetailleerd geschilderd. De nieuwheid straalt ervan af. Zij staan afgebeeld in een mooi zonlicht en op een dag met lichte bewolking. Omdat de bladeren van enkele struiken al bruin aan het kleuren zijn, zullen de schetsen voor het schilderij in het najaar zijn gemaakt. Het schilderij meet 81 bij 64 centimeter (exclusief de lijst) en bevat enkele bijzondere details.

Sierhek voor de kerk

Enkele jaren na de ingebruikneming van de H. Bartholomeuskerk plaatste het kerkbestuur een opdracht tot het smeden van een hekwerk met toegangspoort, waarschijnlijk bij de smid Leen

Elderhorst die in ongeveer dezelfde periode ook twee sierhekken smeedde voor de twee achterste kapellen van de kerk. Het sierhekwerk voor de kerk heeft de schilder heel minutieus weergegeven. De twee lantaarns op het hek waren mogelijk olielampen omdat elektriciteit nog niet was aangelegd. Links en rechts van het hek liep een sloot. Dat is ook te zien op de kaart hieronder uit 1880.

De poort heeft in elk geval tot na 1955 dienst gedaan. Wanneer die is weggehaald is niet bekend.

Duiventil voor de pastorie

Johannes Scheerman, de pastoor van 1876 tot 1895, of zijn kapelaan hield van duiven. Waarom zou er anders een groen geschilderde duiventil rechts voor de pastorie hebben gestaan?

De Dorpskerk

Een heel opmerkelijk detail heeft Van der Meer rechts van de pastorie geschilderd: in de verte zien we tussen de bomen de oude Dorpskerk. Dat moet de schilder expres hebben gedaan. Want vanuit het oogpunt van de schilder zou die kerk meer naar rechts hebben moeten staan (los van de vraag of die zo in zijn geheel zichtbaar is geweest). De Dorpskerk is nog in zijn oude staat met zijn hoge dak.

Die kerk werd in 1892 gesloopt. We mogen aannemen dat de schilder de glorie van de nieuwe Bartholomeuskerk nog eens extra tot uitdrukking wilde brengen ten opzichte van de toen bouwvallige Dorpskerk.

Zou Van der Meer de novelle 'In eer hersteld' uit 1877 van zijn stadgenoot Arnold Ising hebben gelezen? Een passage uit de novelle die een wandeling door Nootdorp bevat, luidt:

“Ook zag ik nog iets nieuwerwets, dat me trof. In Nootdorp was natuurlijk een kerkje, zelfs een oud. Ofschoon de muren van buiten gewit waren, verklaptten de beeren die deze muren steunden en de vorm van den ongewitten toren, dat men hier te doen had met het primitieve roomsche godshuis, later door de hervormden in beslag genomen. Maar de vroegere bezitters hadden zich gewroken. Terwijl dat kerkje in het dorp er uitzag of 't, door ouderdom ineengedrukt, als in den grond zakte, verrees buiten het dorp op eenigen afstand de nieuwe katholieke kerk. Hoog, vrij, naar de regels der kunst, met nissen en bogen, een mooien hoofdingang met gebeeldhouwde deuren, een spitsen toren die 't kruis in de lucht verheft alsof 't victorie kraait over 't vervallen kerkje in 't dorp. Een dubbele pastorie erbij, flink, groot, ruim, ook als klooster of school te gebruiken, en dat ook hier de kunst niet voorbijgezien werd, bewijzen de fraaie puntgevels...”

Op de volgende bladzijde bovenaan het detail uit het schilderij dat tussen de bomen de Dorpskerk laat zien.

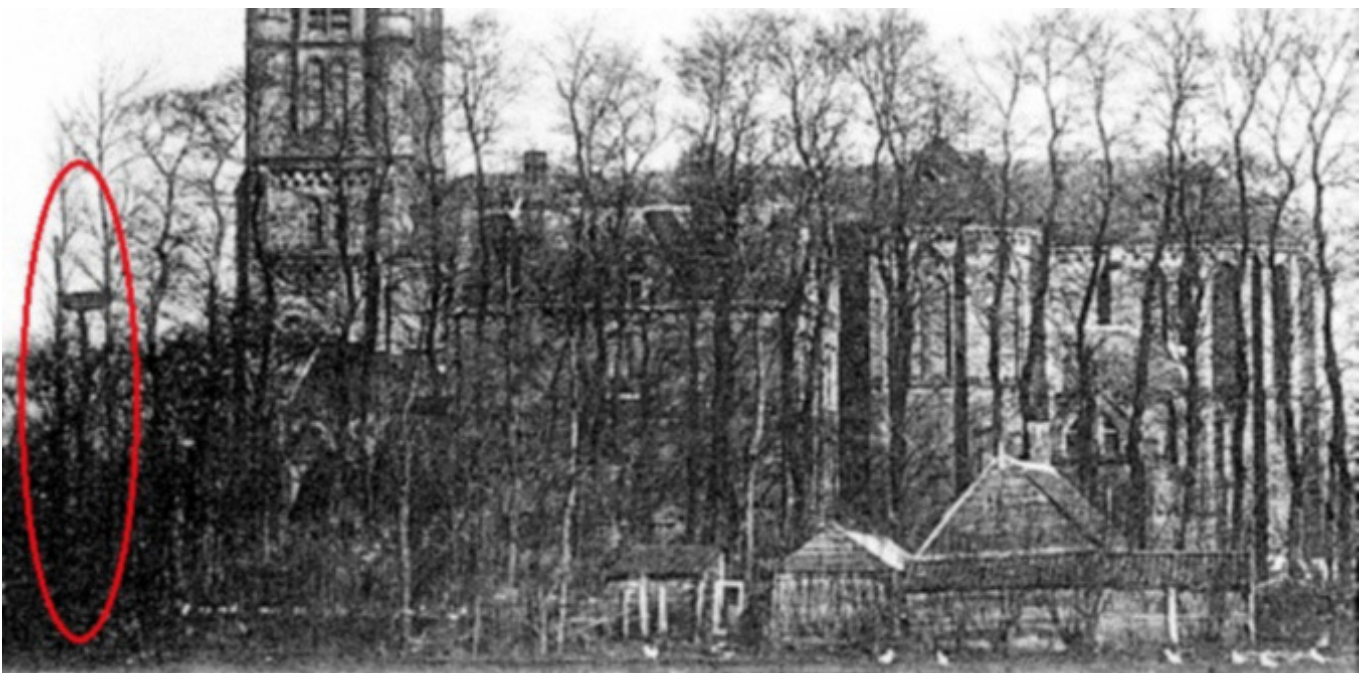

Boerderij met ooievaarsnest naast de kerk

Hoe precies de schilder de situatie heeft weergegeven, blijkt ook uit twee andere details. Hij heeft tussen de bomen aan de rechterkant het dak van een boerderij geschilderd. Helemaal rechts van de bomen staat een ooievaarsnest op een afgetopte boom. De boerderij en het nest stonden op de plek waar in 1906 het Jozefhuis en de Jozefschool zouden worden gebouwd. Dat is ook zichtbaar op een foto uit omstreeks 1890. Bij de sloop van de oude St. Jozefschool in 2016 kwamen de fundamenten van die boerderij weer tevoorschijn.

Hieronder een detail van een Ansichtkaart van de Bartholomeuskerk met op de voorgrond de boerderij met in de rode ovaal het ooievaarsnest.

Het klokje in het schilderij

Jammer is dat het schilderij is verminkt doordat men het geschilderde torenuurwerk eruit heeft geknipt en het schilderij dienst is gaan doen als voorkant van een pendule. Het klokje van de (welluidende) pendule is verhoudingsgewijs te groot. Het klokje met slagwerk is gemaakt door de gebr. Derckx, horologiemakers, in Delft omstreeks dezelfde tijd of iets later dan het schilderij.

Boek 150 jaar H. Bartholomeuskerk

Eind oktober komt een prachtig boek uit over de 150-jarige Bartholomeuskerk. De ondertitel luidt veelzeggend: de geschiedenis van een markant gebouw. Het telt meer dan 140 bladzijden en is rijk geïllustreerd met veelal unieke foto's. De auteurs van het boek zijn Ron Labordus, Tinus Verwijmeren en Noud Janssen. Het boek nodigt uit om te kijken en te lezen. Zeker als u de kerk nog niet kent. Maar ook als u meent het kerkgebouw wel te kennen, valt er veel nieuws te ontdekken.

Juf Galema

Van Goitsen van der Vliet kregen we een vraag over Veronica Catharina Galema, beter bekend als juf Galema van de Jozefschool. Helaas was er in het archief van de school geen informatie meer te vinden. Een oproep op Facebook leverde drie bruikbare reacties op:

Juf Galema vlak voor haar 27e verjaardag

Ja, juffrouw Galema had haar eigenaardigheden maar ik vond haar aardig. Ik stond wel in een goed blaadje bij haar. De pastoor en de kapelaan waren de zeer geleerde heren beulen, daar begreep ik niets van en ze hield heel veel van moeke. In de Augustus vakantie ging ze naar moeke in Friesland. Ook las ze ons voor over een familie in Friesland, een heel bekend boek, ben de

titel vergeten. Ik vond haar een goede onderwijzeres maar herinner mij alleen rare dingen, zoals haar fiets zadel, ze vertelde mij dat een zadel in het midden

open moest zijn, dat was "gezonder" Juffrouw Galema, zuster Francesca en juffrouw van de Laar waren mijn favoriete mensen toen.

Mijn moeder is van 1943 en weet nog dat haar oudere broers en zussen van haar les hebben gehad. Ze was heel bijzonder en had het vaak over de geleerde heren. Ze had een keer op een broer zijn rapport geschreven "je kunt soms zeer gek doen". Het was een Friese stijfkop die het niet met de mannen kon vinden, een soort dolle mina.

Was een verschrikkelijk mens, Ik kan me nog herinneren dat ze de hele klas mee nam naar het platte dak op het school gebouw Ze wees ons waar Rotterdam was.

Goitsen gaf aan dat zijn tante Vroon als een bijzonder en eigenzinnig mens bekend stond. Bekend is het verhaal dat de pastoor haar de communie weigerde omdat ze geen zwarte, maar grijze kousen droeg.

Cadeau

Dit jaar bestaat onze vereniging 20 jaar. Reden voor een feestje ware het niet dat Corona roet in het eten gooit. Maar, we hebben – samen met Peter van der Drift – wel een aantal mooie wandelingen uitgezet. Deze zijn te vinden op onze website en u kunt ze lopen wanneer u maar wilt.

Historische wandeling in Nootdorp

Wandeltocht met talloze weetjes over vroeger

Er is veel veranderd in 150 jaar ...

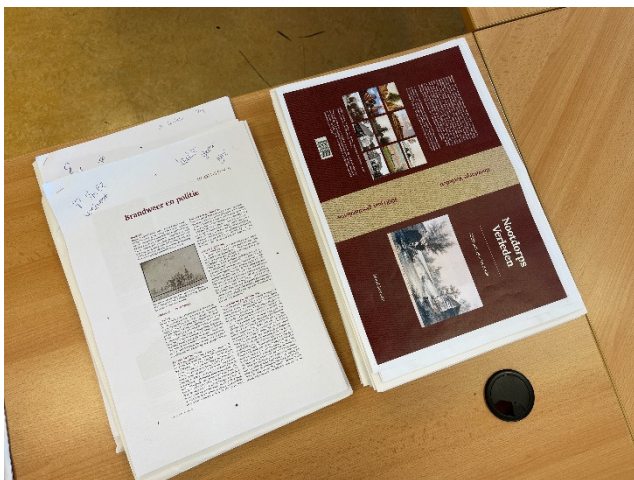
Samen met de feestvierende Bartholomeuskerk – deze bestaat dit jaar 150 jaar – hebben we een historische wandeling uitgezet. Noud Janssen heeft alle interessante punten waar je tijdens de wandeling langs komt op schrift gesteld en in een boekje samengevat samen met foto's. Het is een bijzonder mooi boekje geworden en het bestuur wil elk lid van

onze vereniging dit boekje aanbieden als dank voor uw lidmaatschap. Een wandeling langs historische punten in ons dorp om te laten zien dat er nog veel historie te vinden is.

Een wandeling die we nog verder uit gaan werken werd ons aangereikt door Bert Huijgen. Geïnspireerd door onze leuke wandelroutes, heeft hij een wandelroute uitgewerkt rond de Nootdorpse locaties die met de Tweede Wereldoorlog te maken hebben. Het concept gaan we verder uitwerken en in een mooie lay-out gieten. En uiteraard lopen we de route eerst zelf. Wanneer alles rond is dan berichten we u en plaatsen we de route op onze website.

Nootdorps Verleden

De eindspurt voor Nootdorps Verleden is ingezet. Het wordt een fantastisch mooi boek met heel veel nieuw

fotomateriaal. Met het formaat en dikte van het boerderijenboek krijgt u wederom een kloek boek aangeboden. Voor € 37,50 kunt u nog tot en met 31 oktober de voorinschrijving doen. Grijp niet mis maar bestel nu. Zie onze website voor meer informatie: www.nootdorpsche-historien.nl.

Noteer alvast 21 november in uw agenda, dan wordt het boek uitgereikt aan degenen die op voorinschrijving het boek besteld hebben. Daarna is het boek voor € 45 verkrijgbaar bij Bruna in winkelcentrum Parade en bij boekhandel Van Atten in Pijnacker. Nadere informatie volgt nog.

Nieuwe foto's

Het is bij de verdere afronding van het boek de kunst om een goede balans te houden tussen de feitelijke historie en de nostalgie. Beide zijn belangrijk in het boek en vooral het stukje nostalgie leeft bij veel mensen. En oproep op Facebook levert veel reacties op met nieuwe informatie maar zeker ook met nieuwe foto's. Daar zijn we heel blij mee. Veel foto's zullen opgenomen worden in het nieuwe boek. We kregen bijvoorbeeld een paar mooie foto's van de speeltuin van Jan de Groot aan de Brasserskade, de consumptietent van Ome Han van de Sande, Frans van Schie in zijn patattent, Swiebertje bij de opening van Madija en nog veel meer!

Aan de Geerweg

Om bij Geerweg 34 te komen moet je over een brug, een oude brug. Op 2 oktober is deze brug verwijderd. Dick Westmaas en zijn zoon Harry hebben de brug

weggetakeld omdat deze niet meer veilig was. Dick vertelde dat dit de oude loopbrug van de Delftse groenteveiling was die hier aan het begin van de jaren zestig is neergelegd. De Delftse groenteveiling is opgericht in 1901 dus de brug is zo'n 120 jaar oud.

Rechts in het midden zien we de loopbrug van de Delftse groenteveiling.

Van de Penningmeester

Financiën 2021

In de eerste nieuwsbrief spraken we onze hoop uit dat onze leden in deze tijd de vereniging zouden blijven steunen. Dat is ook gebeurd. Daarvoor spreken we onze dank uit! Nog slechts 1 lid heeft de contributie (nog) niet betaald.

Jammer genoeg is het niet gelukt om in het 2e gedeelte van dit jaar iets te organiseren waarbij onze leden uitgenodigd konden worden voor b.v. een boeiende lezing.

Daarentegen is hard gewerkt aan het nieuwe boek "Nootdorps Verleden". De leden hebben hierover inmiddels een aantal berichten ontvangen. Op dit moment zijn iets meer dan 200 boeken verkocht via de voorinschrijving (een totaal bedrag van 7.500 euro).

Dat is een flink aantal. De oplage van het boek is 1000 exemplaren.

We willen vermelden dat de Gemeente, naast een financiële bijdrage via de "Cultuurknip", ook 10 boeken heeft besteld.

Zo zijn er ook bedrijven, die een bestelling hebben geplaatst van meerdere boeken, zoals Dijkman & Partners, Administratiekantoor M.J. Knijnenburg en Caminada Notarissen.

Verder hebben we bedragen ontvangen van een aantal sponsors zoals de Kringloopwinkel, Romynox en er is een sponsor die graag anoniem wil blijven. Ook de bijdrage van de Clubactie van de Rabobank van vorig jaar zal besteed worden aan het uitbrengen van het boek.

Via het Prins Bernhard Cultuurfonds is ook een mooi bedrag opgehaald. En bij de Parade App is door het sparen van punten nog uitzicht op

behoorlijke bijdrage ten behoeve van het boek. Totaal is dat bedrag van sponsors en acties circa 6.600 euro.

De totale kosten voor het boek worden geraamd op ca 30.000 euro. Dus we zullen nog flink wat boeken moeten verkopen om uit de kosten te komen.

Kent u nog iemand die geïnteresseerd

kan zijn in dit mooie boek? Geef dan door dat dit te koop is via ons. Tot 31 oktober kan het boek nog voor het bedrag van 37,50 euro besteld worden.

Vanaf het moment dat het in de winkels te koop is, zal het boek 45 euro kosten.

Het goede nieuws is dat we genomineerd zijn voor de vrijwilligersprijs van de gemeente. Een prijs die 1 maal per 2 jaar wordt uitgereikt.

Verder hebben we een mooie brochure gekocht voor onze leden met daarin een wandelroute.

Dit vervangt natuurlijk niet een goede, interessante lezing, maar we hopen dat de leden dit geschenkje kunnen waarderen.

De komende maanden zullen in het teken staan van het uitbrengen van het geweldige boek over Nootdorp. We gaan ervan uit dat we in 2022 u weer kunnen ontmoeten.

De penningmeester, Monique de Koning

Sponsors

Blij zijn wij met onze sponsors. Het sponsorgeld wordt dit jaar gebruikt voor ons nieuwe boek. Net dat steuntje extra dat we goed kunnen gebruiken. Kijk eens op de website van onze sponsors, de moeite meer dan waard.

<https://helm-ruijgt.nl/>

<https://www.dijkmanpartners.nl/>

<https://debalijetuin.nl/>

<https://www.romynox.nl/nl/>

oorzitter	Secretaris	Penningmeester
Henk Rolvink Fontein kruid 23 2631 DT Nootdorp tel.: 015 310 8117	Ninon Vis Berkenhof 17 2631 GJ Nootdorp tel.: 015 310 9680	Monique de Koning Veldsalie 16 2631 TH Nootdorp Tel.: 015 310 6717

www.noitdorpsche-historien.nl

Colofon: ISSN 1570-1662

Uitgave van de Vereniging Noitdorpsche Historiën
Redactieadres: Fontein kruid 23, 2631 DT Nootdorp.

Samenstelling en redactie:

Henk Rolvink, Ninon Vis, Monique de Koning

Verschijsning

De Nieuwsbrief verschijnt éénmaal per kwartaal.

Verspreiding

Leden van de Vereniging Noitdorpsche Historiën ontvangen de Nieuwsbrief gratis. Niet-leden betalen € 2,50 per nummer.

Contributie

De contributie bedraagt minimaal € 15,00 per jaar.

Rekeningnummer: NL 94 RABO 0137 3596 75.

De Vereniging is ingeschreven in het Verenigingsregister van de Kamer van Koophandel Haaglanden te Delft onder nummer 271.971.110.

De statuten zijn vastgelegd in notariële akte op 28 februari 2001.

Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.